

ВИТРАТИ НА ЗАХОДИ ПОВ'ЯЗАНІ З ОХОРОНОЮ ПРАЦІ

Литецька О. Р.

*Березюк О. В., доцент кафедри БЖДПБ, д.т.н., доцент
Вінницький національний технічний університет*

Розглядаючи питання охорони праці в умовах ринкової економіки, особливу увагу слід приділити економічним аспектам охорони праці. Покращення умов праці та впровадження заходів з охорони праці мають значний вплив на економічні та соціальні результати виробництва. Сучасні українські компанії мають швидше витрати, пов'язані з пільгами та компенсаціями щодо небезпечних умов праці, відшкодуванням наслідків цього, ніж на заходи щодо запобігання виробничому травматизму та нормалізації умов праці. Хоча економічний аналіз показує, що доцільнішим для підприємствам є безпосередньо вживання заходів щодо поліпшення умов праці, запобігання нещасним випадкам та професійним захворюванням.

Охорона праці є багатогранним поняттям, під ним слід розуміти не тільки забезпечення безпеки працівників під час виконання ними службових обов'язків, воно охоплює різні заходи, серед яких варто виокремити профілактику професійних захворювань, організацію повноцінного відпочинку й харчування працівників під час робочих перерв, забезпечення їх необхідним спеодягом і гігієнічними засобами й навіть виконання соціальних пільг і гарантій [1].

Однак поточний рівень науково-технічного прогресу та соціально-економічні норми розвитку сучасного суспільства не можуть створити сприятливих умов для забезпечення благополуччя людини, збереження її здоров'я. Ця проблема особливо актуальна на промислових підприємствах, де існує в більшій мірі застаріла матеріально-технічна база виробництва при незадовільному фінансуванні заходів з охорони праці. Економіка України в результаті аварій, травм, професійних захворювань щороку втрачає понад 1 млрд. грн. При цьому на виробництві травмується понад 23-25 тис. осіб, у тому числі 1200-1300 смертельно; понад 7 тис. працівників отримують профзахворювання; втрачають робочого часу у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, пов'язаної з виробничим травматизмом, досягають мільйонів людино-днів [2].

Особливе занепокоєння викликає стан охорони праці на малих підприємствах, де рівень травматизму значно вищий, ніж на підприємствах інших секторів економіки [3, 4]. Фахівці МОП підрахували, що економічні витрати, пов'язані з нещасними випадками, складають 1% світового валового національного продукту. На ці засоби орієнтовно, можна забезпечити харчування протягом року близько 75 млн. осіб [5, 6].

Держава встановила лише мінімальні вимоги до розміру коштів, що роботодавець зобов'язаний спрямовувати на охорону праці. Зокрема для підприємств, незалежно від форм власності, або фізичних осіб, які використовують найману працю, витрати на охорону праці повинні становити не менше 0,5% від суми реалізованої продукції. Витрати на охорону праці для підприємств, що утримуються за рахунок бюджету, передбачаються в державному або місцевих бюджетах і становлять не менше 0,2% від фонду оплати праці.

Отже, дослідження й вирішення проблем, пов'язаних із забезпеченням здорових безпечних умов, у яких працює людина є одним з найголовніших завдань у розробці нових технологій і систем виробництва.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лемешев М.С., Березюк О.В. Основи охорони праці для фахівців менеджменту: навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2009. 206 с.
2. Березюк О.В. Оптимізація міжпредметних зв'язків при формуванні компетенцій з безпеки у фахівців радіотехнічного профілю // Педагогіка безпеки. 2018. № 2. С. 95-101.
3. Березюк О.В., Лемешев М.С., Віштак І.В. Комп'ютерна програма для тестової перевірки рівня знань студентів // Тезиси наук.-техн. конф. студентів, магістрів та аспірантів «Інформатика, управління та штучний інтелект», 26-27 листопада 2014 р. Харків: НТУ «ХПШ», 2014. С. 7.
4. Березюк О.В. Міжпредметні зв'язки у процесі вивчення дисциплін циклу безпеки життєдіяльності майбутніми фахівцями радіотехнічного профілю // Педагогіка безпеки. 2017. № 2. С. 21-26.
5. Березюк О.В., Лемешев М.С., Томчук М.А. Перспективи тестової комп'ютерної перевірки знань студентів із дисципліни "Безпека життєдіяльності" // Матеріали дев'ятої міжнар. наук.-метод. конф. "Безпека життя і діяльності людини – освіта, наука, практика". Львів: ЛНУ, 2010. С. 217-218.
6. Березюк Л.Л., Березюк О.В. Тестова комп'ютерна перевірка знань студентів із дисципліни «Медична підготовка» // Науково-методичні орієнтири професійного розвитку особистості: тези доп. уч. ІV Всеукр. наук.-метод. конф. Вінниця, 2016. С. 96-98.